

یادی از محمدرضا مقتدر در شب‌های بخارا

شب محمد رضا مقتدر

با حضور :
داریوش شایگان
منوچهر انور
ایرج کلانتری
علی اکبر صارمی
فریار جواهریان
علی دهباشی
و نمایش فیلم مستند

یکشنبه ۱۳ اردیبهشت ۱۳۹۴ - ساعت پنج عصر
خیابان ولیعصر، سه راه زعفرانیه، خیابان عارف نسب، شماره ۱۲، کانون زبان فارسی

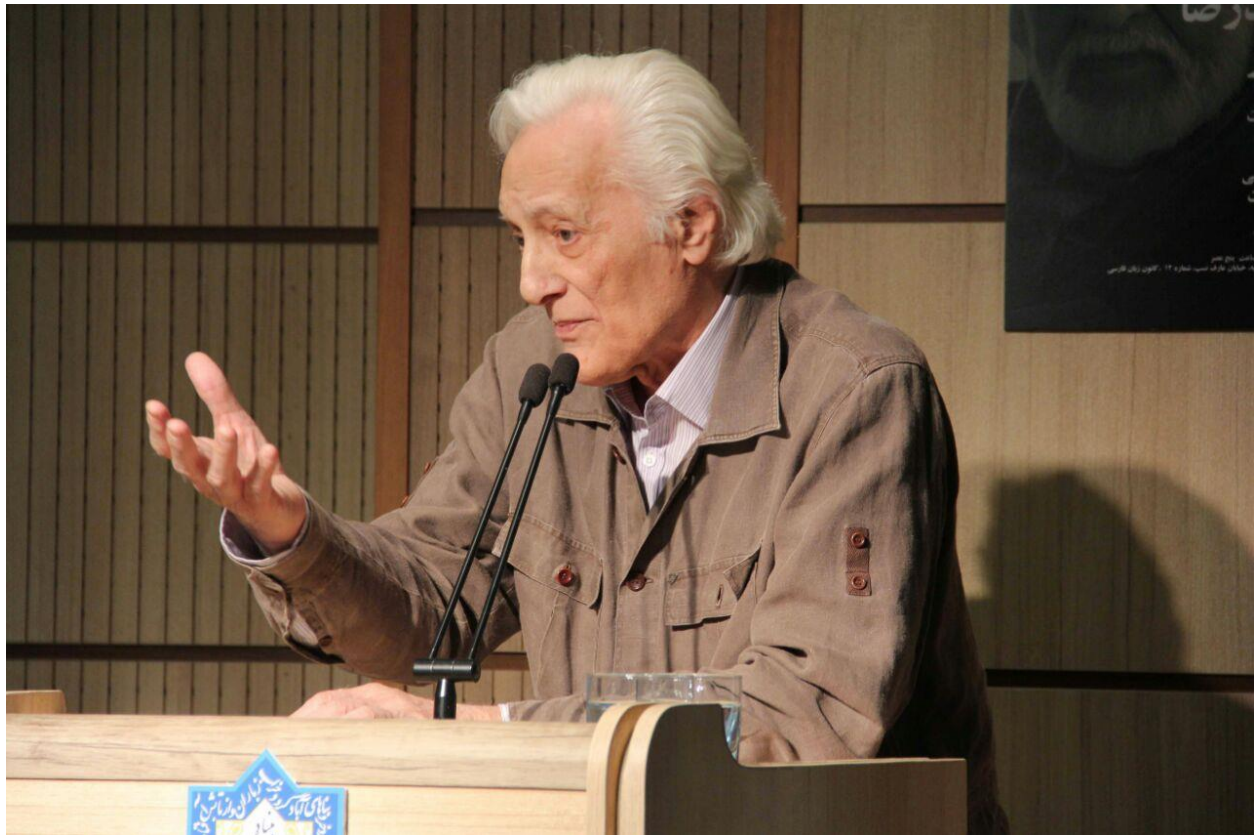

بنياد ملت

بخارا

معماران- پنج عصر بود. شبی از شبهای بخارا در محفل ایرج افشار که جمعی از اهل فرهنگ و هنر و معماری یاد محمدرضا مقتدر را گرامی داشتند.

علی دهباشی سردبیر بخارا از حکمت انتخاب یک معمار برای شبهای بخارا گفت که همانا در قرائت عارفانه باغ ایرانی و پژوهشهای مقتدر ریشه داشت.

در ابتدا منوچهر انوردل نوشته داریوش شایگان را که در رسای دوستش نوشته بود با صدای ماندگارش خواند، از شکیبایی زاهدانه رواقی‌اش و از فضای مصاحبت با او که انسان را از ابتذال مصون می‌داشت.

سپس فیلمی از زندگی مهندس مقتدر به نمایش درآمد: روایت زندگی از تولد در ۱۳۱۰، تحصیل در مدرسه البرز، عشق به نقاشی، پیکاسو و براک، تحصیل معماری در بوزار پاریس و مدرسه معماری پاریس نزد پره و شوالیه، پروژه دیپلم او که مدرسه نابینایان اصفهان بود ۱۳۴۱ روی پرده مرور شد.

تأثیری که سفر به اصفهان و حاشیه کویر در کارهای او گذاشت. تاسیس مشاور «مقتدر اندروف»، طراحی دانشکده کشاورزی اهواز، تبریز، شیراز، کوی دانشگاه شیراز، طرح جامع تبریز با همکاری «میشل اکوشار» طراح دمشق و... در اواسط دهه ۴۰ تاسیس مشاور مدام با مهندس محامدی و دانا و طراحی دانشکده علوم اهواز، طرح جامع شیراز، ساختمان کتابخانه و رصدخانه دانشگاه شیراز، دانشکده الهیات تهران، خانه فرمانفرمائیان، خانه مقتدر و... .

پس از انقلاب به پاریس رفت و با «میشل اکو شار» همکاری کرد. در ۱۹۹۴ کتاب باغ ایرانی بازتاب بهشت را منتشر کرد و... .

سپس ایرج کلانتری از توجه به فرم‌های معماری بومی در کارهای مقتدر گفت. امری که پیش از آن در کارهای بزرگانی همچون استرلینگ، کوربوزیه، اکوشار و... جستجو شده بود. کار مقتدر در زمانه‌ای اوانگون بین مدرنیسم و تقلید گذشته، برداشتی بر اساس ساختارهای مدرن و برداشتی نه تقلیدی که اشاره گون به فرهنگ بومی بود. برداشتی نه از روی انگیزه های ناسیونالیستی بلکه ناشی از عشق به ارزش های بومی.

علی اکبر صارمی سخنران بعدی بود که از نقش دهه ۴۰ در شکوفایی بدون شعار هنر ایرانی یاد کرد و شناخت مقتدر در زمینه زمان و مکان این دهه، دهه‌ای که در شعر، نیما و شاملو و... در نقاشی، ضیاپور و زنده‌رودی و عربشاهی و پیلارام و... در سینما، ابراهیم گلستان و کیمیاوی و کیمیایی و... در نمایش صفاری و سمندریان و رادی و مفید و... در موسیقی، تجویدی و خرم و خالقی و یاحقی در ترانه، معیری و ترقی و... در معماری هم سیحون و مقتدر و کامران دیبا و سردار افخمی و امانت و... به فضایی فراتر از خواست کارفرما دست یافتند.

نمایش فیلم باغ‌های تاریخی و رهنمودهای یونسکو کاری از فرهاد داریوش برنامه بعدی بود که به دیدگاه‌های مقتدر درباره شیوه باغ ایرانی و سرایت آن به دیگر سرزمین‌ها و نگاه او به رهنمودهای یونسکو در نشست‌های ۱۹۷۳ و نیز ۱۹۸۲ فلورانس اشاره داشت.

در گردهمایی فلورانس باغ نمایانگر فرهنگ و اقلیم زادگاهش تعریف شده بود و مقتدر به نشانه‌های فرهنگ و اقلیم ایران در باغ‌های تاریخی ایران و هند و... پرداخت.

فریال جواهریان نیز به خاطرات خود با مقتدر در جریان برگزاری سمینار باغ ایرانی پرداخت و مقتدر را به همراه سیحون اولین معمارانی خواند که به باغ ایرانی پرداختند. از اینکه مقتدر در کارهایش همیشه از آثار هنرمندانی همچون محمص و زنده‌رودی و احصایی و تناولی بهره می‌برد و از این که در هنگام انقلاب ۲۰۰۰ نیروی متخصص در دفتر مدام همکاری داشتند و امید به شناخت بیشتر دانشجویان معماری از کارهای او. جواهریان در پایان از هتل بین‌المللی تبریز، خانه پری صابری و دانشکده الهیات تهران که از کارهای مقتدر بود یاد کرد.

لیلی مقتدر دختر مهندس مقتدر آخرین مهمان بود که از گلرخ بزرگمهر مادرش یاد کرد که بازیگر تاتر بود و از همه دوستان پدرش، حاضران و مجله بخارا برای بزرگداشت پدری که در روزهای آخر ۱۳۹۳ بدرود حیات گفت تشکر کرد که بیش از آن بغض امانش نداد.

منبع عکس‌ها از مجله بخارا